

Život Cirkvi

Ročník 15

43/2009

**II. osobitné zasadnutie Synody biskupov pre Afriku
Rím, 4. - 25. októbra 2009**

Slovensko – maďarské vzťahy

V médiách zaznel komentár, že súčasný spor medzi Maďarskom a Slovenskom je najväčším v Európskej únii. Žiaľ, je pravdou, že v slovensko – maďarských vzťahoch v posledných týždňoch rastie napätie. Na prvý pohľad sa nestalo nič vážne. Slovenská republika prijala jazykový zákon, ktorý pravdepodobne žiadne veľké zmeny neprinesie. Dávať prostredníctvom zákona pravidlá používaniu jazykov národnostných menšín je však vždy delikátnou záležitosťou. Každá menšina je citlivá na zachovanie vlastných práv. Dôvodom nie je snaha hľadať za každú cenu zdroj konfliktov, ale vlastné prežitie. Menšina bez garantovaných práv môže rýchlo zaniknúť.

Slovensko a Maďarsko majú spoločnú históriu, spoločných svätcov i kultúru. Stáročia patrili k sebe. Vlastne až do 19. storočia nemáme historické svedectvá o výrazných konfliktoch. Tie prinieslo až právo na sebaurčenie národov, ktoré si tak Maďari, ako aj Slováci osvojili. Nebyť násilnej maďarizácie po rakúsko – uhorskom vyrovaní, ktorú zastavila až Prvá svetová vojna a následný rozpad Uhorska, napätie medzi oboma národmi by stratilo základ, na ktorom dodnes stojí. Storočie nie je až taký dlhý čas. Každý Slovák asi pozná v rodine alebo okolí niekoho, koho v tých nešťastných rokoch nútili hovoriť po maďarsky. Jazyk je niečo, čo ku človeku bytostne patrí. V materinskej reči dokážeme najlepšie vyjadriť všetky myšlienky a pocity. Siahnuť naň násilne je znamením veľkej neúcty a poníženia. Preto sa niet čo čudovať, že maďarizácia aj po rokoch vzbudzuje pocit krivdy. Ak hovoríme o najvážnejších historických prekážkach, nemôžeme obísť Druhú svetovú vojnu a udalosti, ktoré ju sprevádzali. Maďari sa cítili potupení Trianonskou zmluvou, preto so zadosťučinením prijali možnosť obsadiť okresy južného Slovenska, vrátane Košíc. Po vojne prišli Benešove dekréty, ktoré donútili časť maďarského obyvateľstva na základe kolektívnej viny opustiť svoje domovy a vystáť sa do Maďarska. Nespravodlivosť bola, žiaľ, odplatená nespravodlivosťou.

Tieto tieň minulosti dodnes sprevádzajú na oboch stranách silné emócie. Vynárajú sa vždy, keď jedna alebo druhá strana, spraví krok, hoci len symbolický, ktorý pripomenie bolestné skúsenosti z minulosti. Ťažko sa zabúda, ešte ťažšie je odpustiť a zbaviť sa predsudkov. Minulosť zmeniť nedokážeme. Môžeme však urobiť mnoho, aby oba národy stáročia žijúce spoločne v jednom priestore, nažívali v pokoji a v atmosfére priateľstva. Dnešné generácie Maďarov a Slovákov nie sú zodpovedné za viny predkov. Nesieme však pred Bohom i ľuďmi veľkú zodpovednosť, ako naložíme s minulosťou, ktorá z času na čas veľmi bolestne traumatizuje naše vzájomné vzťahy.

Nesmieme dopustiť, aby sa krivdy minulosti stali na Slovensku trójskym koňom pre rôznych extrémistov. Rovnako však nesmieme dovoliť, aby sa na vlne nezdravého nacionalizmu viedli populisty, pre ktorých je výhodne spraviť z maďarsko – slovenských vzťahov najväčší problém našej spoločnosti. Pritom Slovensko trápia oveľa väčšie ťažkosti ako úpadok mravov, defraudácia verejných peňazí, rast nezamestnanosti, problémy v zdravotníctve či arogantné správanie niektorých politikov.

Svätý Štefan je svätcom celej Katolíckej cirkvi, preto je jeho znevažovanie znevažovaním všetkých katolíkov. Tomuto svätcovi je aj na Slovensku zasvätených mnoho chrámov a teší sa veľkej úcte. Slovensko – maďarské vzťahy sú krehké, preto je v záujme ich zachovania nevyhnutné vyhnúť sa vo verejnom živote vyjadreniam a krokom, ktoré pôsobia ako provokácia a zanechávajú pocit krivdy. Ak nebudú fungovať základné medziľudské vzťahy založené na vzájomnej úcte, nikdy sa nepohneme dopredu. Avšak napriek turbulenciám z posledných týždňov jestvuje na oboch stranách dobrá vôľa vytvoriť atmosféru pokoja, potrebnú pre spoločné spolunažívanie. Výrazne k tomu prispeli obe biskupské konferencie, ktoré si ešte v roku 2006 prostredníctvom predsedov vymenili listy. „Odpúšťame a prosíme o odpustenie!“, tak znie ich základné poslanstvo. Je to výzva pre oba národy, aby sme kriticky skúmali minulosť, snažili sa poučiť z chýb a vedomí si toho budovali nové vzťahy na spoločných kresťanských hodnotách lásky, pokoja a porozumenia.

Slovenský a maďarský národ žijú vedľa seba po stáročia. Toto spolužitie nebolo bez chýb. Zanechalo jazvy, ktoré sa budú ešte dlho hojiť. Ako kresťania vieme, že ich liečba je možná len s Božou pomocou. O tu prosme aj teraz, keď sa znova chvíľu zdá, že arogancia a ponížovanie víťazia nad láskou a túžbou porozumieť si. Je ešte veľa toho, čo sme si nepovedali. Je veľa úmyslov, za ktoré sa môžeme a máme spoločne modliť. Toto je cesta k budovaniu vzájomného priateľstva.

**RV, Anton
Ziolkovský**

Príhovor Benedikta XVI. pred modlitbou Anjel Pána

V nedeľu 18. októbra napoludnie sa pápež Benedikt XVI. z okna svojej pracovne vo Vatikáne pomodlil spolu s veriacimi modlitbu Anjel Pána. Predtým im adresoval tieto slová:

„Drahí bratia a sestry,

v túto tretiu októbrovú nedeľu slávime Svetový deň misií, ktorý je pre celé cirkevné spoločenstvo a pre každého jednotlivého kresťana veľkou výzvou odhodlane ohlasovať a dosvedčovať evanjelium všetkým, osobitne tým, ktorí ho ešte nepoznajú. V posolstve, ktoré som na túto príležitosť napísal, som sa inšpiroval myšlienkou z Knihy zjavenia apoštola Jána (21, 24), ktorá do istej miery odráža Izaiášovo proroctvo: V jeho svetle budú kráčať národy. Svetlo, o ktorom sa tu hovorí, je Božie svetlo, zjavené Mesiašom a odrážajúce sa na tvári Cirkvi, znázornenej ako nový Jeruzalem, nádherné mesto, kde v plnosti žiari Božia sláva. Je to svetlo evanjelia, ktoré riadi cesty národov a vedie ich k realizácii jednej veľkej rodiny v spravodlivosti a pokoji, kde otcom je jediný Boh, ktorý je dobrý a milosrdný. Cirkev existuje, aby ohlasovala toto posolstvo nádeje celému ľudstvu, ktoré v dnešných časoch „môže síce vykázať podivuhodné výkony, ale zdá sa, že stratilo zmysel pre posledné skutočnosti a pre život sám“ (Enc. Redemptoris missio, 2).

V mesiaci október, zvlášť v dnešnú nedeľu, univerzálna Cirkev kladie dôraz na svoje misijné poslanie. Vedená Duchom Svätým je si vedomá, že je povolaná pokračovať v Ježišovom diele a ohlasovať evanjelium Božieho kráľovstva, ktoré je „spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom“ (Rim 14, 17), ako hovorí apoštol Pavol. Toto kráľovstvo je už prítomné vo svete ako sila lásky, slobody, solidarity a rešpektu k dôstojnosti kaž-

dého človeka a cirkevné spoločenstvo vo svojom srdci cíti naliehanie pričiniť sa o plné uskutočnenie Kristovej zvrchovanosti. Všetky údy tohto spoločenstva spolupracujú na tomto projekte podľa rôznych životných stavov a chariziem.

V dnešný Svetový deň misií chcem pripomenúť misionárov a misionárky – kňazov, rehoľníkov a rehoľníčky a laických dobrovoľníkov -, ktorí zasvätili svoj život ohlasovaniu evanjelia vo svete a čelia pritom útrapám a ťažkostiam, ba niekedy doslova prenasledovaniu. Medzi inými myslím na dona Ruggera Ruvoletta, kňaza fidei donum, ktorý bol prednedávnom zavraždený v Brazílii, na pátra Michaela Sinnota, rehoľníka, uneseného pred niekoľkými dňami na Filipínach. A ako nemyslieť na to, čo vychádza

najavo o najvyšších obetách a láske ku Kristovi a jeho Cirkvi počas zasadnutia Biskupskej synody pre Afriku? Ďakujem Pápežským misijným dielam za ich cennú službu, ktorú vykonávajú v misijnej formácii. Pozyvám všetkých kresťanov, aby preukázali gestom materiálnej a duchovnej spolupatričnosti pomoc mladým cirkvám v najchudobnejších krajinách.

Drahí priatelia, dnes, 18. októbra, je tiež sviatok sv. Lukáša, evanjelistu, ktorý okrem evanjelia napísal aj Skutky apoštolov, kde rozpráva o šírení kresťanského posolstva až na hranice vtedy známeho sveta. Prosme na jeho príhovor a tiež príhovor sv. Františka Xaverského a sv. Terézie od Dieťaťa Ježiša, patrónov misií, a Panny Márie, aby Cirkev mohla pokračovať v šírení Kristovho svetla medzi všetkými národmi. Prosím vás okrem toho o modlitby za osobitné zasadnutie Synody biskupov pre Afriku, ktoré sa v týchto týždňoch koná tu vo Vatikáne.

RV, sg-/ snímka RV

Generálna audiencia Benedikta XVI. - Svätý Bernard z Clairvaux: „Ježiš je medom v ústach, piesňou v ušiach, jasotom v srdci“

Vatikán (21. októbra, RV) – Katechéza Benedikta XVI., ktorú predniesol pri generálnej audiencii 21. októbra 2009 vo Vatikáne:

„Drahí bratia a sestry, dnes chcem hovoriť o sv. Bernardovi z Clairvaux, nazývanom „posledným z cirkevných otcov“, pretože v XII. storočí opäť obnovil a do prítomnosti preniesol veľkú teológiu Otcov. Nepoznáme

do podrobností roky jeho detstva, vieme však, že sa narodil v roku 1090 vo Fontaines vo Francúzsku v početnej a mierne zámožnej rodine. Ako mladík sa pustil do štúdia tzv. slobodných umení, osobitne gramatiky, rétoriky a dialektiky v kanonickej škole kostola Saint-Vorles v Châtillon-sur-Seine a postupne dozrieval v rozhodnutí pre rehoľný život. Okolo svojej dvadsiatky vstúpil do Cîteaux,

novozaloženého kláštora, ktorý bol živší v porovnaní so starými a váženými kláštormi tej doby, a súčasne i prísnejší v praktizovaní evanjeliových rád.

O niekoľko rokov neskôr, v roku 1115, svätý Štefan Harding, v poradí tretí opát v Cîteaux, vyslal Bernarda, aby založil kláštor v Clairvaux. Tu si mohol mladý opát, ktorý mal iba 25 rokov, vycibriť vlastnú predstavu o rehoľnom živote a snažiť sa ju preniesť do praxe. Sledujúc disciplínu iných kláštorov, Bernard rozhodne poukazoval na nevyhnutnosť života v striedmosti a odmeranosti, ako v jedle tak i v odievaní a v mníšskych obydlích, pričom odporúčal podporu a starostlivosť o chudobných. Medzičsom sa komunita v Clairvaux stávala stále početnejšou a rozširovala svoje fundácie.

V tých istých rokoch, pred rokom 1130 nadviazal Bernard bohatú korešpondenciu s mnohými osobami, či už významného, alebo aj skromného spoločenského postavenia. K množstvu listov z tohto obdobia je potrebné pridať početné kázne, ale tiež výroky (sentencie) a traktáty. V tomto období sa rodí veľké priateľstvo Bernarda s Viliamom, opátom v Saint-Thierry a s Viliamom z Champeaux, ktorí patria k najvýznamnejším osobnostiam XII. storočia. Od roku 1130 sa začal zaoberať mnohými a náročnými otázkami Svätej stolice a Cirkvi. Preto musel stále častejšie odchádzať zo svojho kláštora a často i mimo Francúzska. Založil i niektoré ženské kláštory. Pestoval bohatý listový styk s Petrom Ctihodným, opátom z Cluny, o ktorom som hovoril minulé stredu. Svoje predovšetkým polemické spisy zameral proti Abelardovi, veľkému mysliteľovi, ktorý začal s novým prístupom k teológii, najmä zavedením dialekticko-filozofickej metódy do teologického myšlienkového postupu.

Ďalším frontom, proti ktorému Bernard bojoval, bol blud Katarov, ktorí pohrdali hmotou a ľudským telom a v dôsledku toho pohrdali aj Stvoriteľom. On sa naopak cítil povinný zastáť sa Židov, takže odsúdil stále sa množiace antisemitské výpady. Za túto stránku jeho apoštolskej činnosti o niekoľko desiatok rokov neskôr rabín Bonnu Efraim vyjadril Bernardovi vysoké uznanie. V tom istom čase svätý opát napísal svoje najslávnejšie diela, ako povestné Kázne na Pieseň piesní. V posledných rokoch svojho života – smrť ho zastihla v roku 1153 – musel Bernard obmedziť cestovanie, nezanechal ho však úplne. Využil tento čas na definitívnu revíziu súboru listov, kázní a traktátov.

Za zmienku stojí dosť výnimočná kniha, ktorú dokončil v tomto období, v roku 1145, keď bol jeho žiak Bernardo Pignatelli zvolený za pápeža pod menom Eugen III. Za týchto okolností Bernard z pozície duchovného otca na písal tomuto svojmu duchovnému synovi spis *De Consideratione*, ktorý obsahuje ponaučania, ako byť dobrým pápežom. V tejto knihe, ktorá zostáva vhodným čítaním pre pápežov všetkých čias, Bernard nielen ukazuje, ako dobre plniť úlohu pápeža, ale vyjadruje aj hlbokú víziu tajomstva Cirkvi a tajomstva Krista, ktorá nakoniec dospieva k vyvrcholeniu v kontemplácii tajomstva Trojediného Boha: „Malo by sa ešte pokračo-

vať v hľadaní tohto Boha, ktorý nie je ešte dostatočne hľadaný – píše svätý opát – no možno sa dá lepšie hľadať a ľahšie nachádzať modlitbou než diskusiou. Ukončíme teda na tomto mieste knihu, nie však modlitbu“ (XIV, 32: PL 182, 808), aby sme boli na ceste k Bohu.

Chcel by som sa pristiaviť iba pri dvoch ústredných aspektoch bohatej Bernardovej náuky: tieto sa týkajú Ježiša Krista a Preblahoslavenej Panny Márie, jeho Matky. Jeho starostlivosť o intímnu a životodarnú účasť kresťana na Božej láske v Ježišovi Kristovi neprináša nové smerovanie pokiaľ ide o vedecký charakter teológie. No o to rozhodnejším spôsobom predstavuje opát z Clairvaux teológa mystiky a kontemplácie. „Iba Ježiš – tvrdí rozhodne Bernard stojac pred zložitými dialektickými argumentáciami svojej doby – iba Ježiš je „medom v ústach, piesňou v ušiach, jasotom v srdci (mel in ore, in aure melos, in corde iubilum)“. Práve odtiaľto pochádza titul Učiteľ tečúci medom (Doctor mellifluus), ktorý mu prisúdila tradícia. Jeho chvála na Krista totiž „tečie ako med“.

V unavujúcich zápasoch nominalistov a realistov – dvoch filozofických prúdov tej doby – opát z Clairvaux neúnavne opakuje, že je iba jedno meno na ktorom záleží, meno Ježiša Nazaretského. „Tvrdí je každý pokrm duše – hovorí Bernard – ak nie je zvlažený týmto olejom. Je bez chuti, ak nie je ochutený touto soľou. To, čo si napísal, nemá pre mňa chuť, ak tam neprečítam «Ježiš»“. A uzatvára: „Keď diskutujem alebo rozprávam, nič nemá pre mňa chuť, ak tam nezačujem znieť Ježišovo meno“ (Sermones in Cantica Cantorum XV, 6: PL 183,847). Pre Bernarda totiž pravé poznanie Boha spočíva v hlbokom osobnom zakusovaní Ježiša Krista a jeho lásky. A toto, drahí bratia a sestry, platí pre každého kresťana: viera je predovšetkým osobným stretnutím, intímnym stretnutím s Ježišom Kristom, je to zakusovanie jeho blízkosti, jeho priateľstva, jeho lásky, a iba takto sa učíme spoznávať ho stále viac, milovať ho a čím väčší ho nasledovať. Kiež by sa toto mohlo uskutočniť v každom z nás!

V ďalšej slávnej homílii, na nedeľu oktávy Nanebovzatia, svätý opát opisuje oduševnenými slovami intímnu účasť Márie na vykupiteľskej obete Syna. „Ó, svätá Matka – volá Bernard – naozaj tvoju dušu prenikol meč! ... Krutá bolesť až tak prenikla tvoje srdce, že ťa právom môžeme volať viac než mučeníčkou, pretože v tebe účasť na Synovom utrpení v mnohom prevýšila fyzické utrpenia mučeníctva“ (14: PL 183,437-438). Bernard nemal pochybnosti: „cez Máriu k Ježišovi“, skrze Máriu sme privádzaní k Ježišovi. Jasne potvrdzuje podriadenosť Márie voči Ježišovi, v zhode so základmi tradičnej mariológie.“

Svätý Otec ďalej uviedol ukážku z diela Dante Alighierioho Božská komédia, ktorý do úst sv. Bernarda vložil najvznešenejšiu modlitbu k Panne Márii: „Panenská Matka, dcéra svojho Syna, ponížená a väčšia nad stvorenie, ...“ (Paradiso 33, vv. 1ss.). Ďalej Benedikt XVI. poukázal na aktuálnosť sv. Bernarda, ktorý nám ukazuje, že teológia nás má nasmerovávať k tzv. „vede svätých“,

k ich intuícii tajomstiev živého Boha a k ich múdrosti, ktorá je darom Ducha Svätého. Ako ďalej pokračoval, „Spolu s Bernardom z Clairvaux musíme aj my uznať, že človek lepšie hľadá a ľahšie nachádza Boha „modlitbou než diskusiou“. Koniec koncov, najopravdivejšou postavou teológa a akéhokoľvek evanjelizátora zostáva apoštol Ján, ktorý si svojou položil na srdce Učiteľa.“ Ďalej Benedikt XVI. pokračoval:

„Chcem uzavrieť tieto úvahy o sv. Bernardovi vyzvaniami nasmerovanými k Márii, ktoré čítame v jednej z jeho krásnych homílií. „V nebezpečenstvách, v tiesni, v neistote myslí na Máriu, vyzývajú Máriu“ – hovorí Bernard. „Nech sa nikdy nestratí z tvojich pier, nech sa nestratí z tvojho srdca. A aby si získal pomoc jej modlitby, nikdy nezabúdaj na príklad jej života. Ak ju nasleduješ, nemôžeš zblúdiť, ak ju prosíš, nemôžeš si zúfať, ak na ňu myslíš, nemôžeš pochybiť. Ak ňu ona podporuje, nepadneš. Ak ňu ona chráni, nemáš sa čoho báť. Ak ňu ona vedie, neunavíš sa. Ak ňu ona žičí, dorazíš do cieľa.“ (Hom. II super «Missus est», 17: PL 183, 70-71).“ -jb-

Menovania sekretárov Pápežskej rady pre rodinu a Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj

Vatikán (22. októbra, RV) – Svätý otec menoval sekretára Pápežskej rady pre rodinu a sekretára Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj. Stali sa nimi: Mons. Jean Laffitte, doterajší predseda Pápežskej akadémie pre život a don Mario Toso SDB, doterajší poradca Pápežskej rady pre spravodlivosť a pokoj. Francúz Jean Laffitte i Talian don Mario Toso boli súčasne menovaní za titulárnych biskupov. -jk-

Podľa aktuálnych cirkevných štatistík žije na svete

Každý rok v októbri, v súvislosti s Misijnou nedeľou, ktorú budeme sláviť 17. októbra, tlačová agentúra Fides prináša panorámu katolíckych misijných aktivít po celom svete. Použité sú najaktuálnejšie štatistické údaje, pochádzajúce z 31. decembra 2007. Na svete podľa nich žije 6.617.097.000 obyvateľov, katolíkov je 1.146.656.000, čo predstavuje 17,33 %. Počet biskupov je 4,946, kňazov 408.024, stálych diakonov 35.942, rehoľníkov 54.956 a rehoľníčiek je podľa najaktuálnejších oficiálnych cirkevných štatistík 746.841. Fides, Dana Jacečková

Európa nie je len kontinent, je duchovným domovom

Vatikán (19. október, RV) – V čase, keď si Európa pripomína 20. výročie pádu Berlínskeho múru, musí čerpať zo svojho kresťanského dedičstva, aby sa mohla s dôverou pozerať do budúcnosti – aj takáto výzva zaznela v príhovore Benedikta XVI. vedúcemu Delegácie Komisie Európskych spoločenských pri Svätej stolici Yvesovi Gazzovi, ktorého Svätý Otec prijal v pondelok na audiencii.

Yves Gazzo sa narodil vo Francúzsku v roku 1946, je ženatý a má päť detí. Štúdiá ekonómie ukončil na Inštitúte politických štúdií v Paríži. Okrem iného pracoval aj ako humanitárny pracovník v Čade a tiež v Organizácii pre poľnohospodárstvo a výživu OSN, FAO v Ríme - aj na projektoch financovania v Líbyi, Maroku a Tunisku. V službe Európskej komisie je od roku 1987 a od roku 2003 je na čele Zastupiteľstva Európskej komisie vo Francúzsku. Hovorí šiestimi jazykmi.

Svätý Otec vo svojom príhovore povedal, že hodnoty kresťanského dedičstva sú ovocím dlhého a ťažkého obdobia, v ktorom zohralo kresťanstvo významnú úlohu a Cirkev chce dať najavo, že aj základ európskych hodnôt pochádza hlavne z kresťanského dedičstva a Európa z nich čerpá aj dnes životnú silu. Potom pokračoval:

„Nesmierne intelektuálne zdroje, ako aj kultúrne a ekonomické, na tomto kontinente budú prinášať ovocie vtedy, ak budú zúrodnené nadprirodzenou víziou ľudskej osoby, ktorá v sebe zahŕňa najvzácnejší poklad európskeho dedičstva. Práve táto tradícia umožňuje Európe byť schopnou čeliť výzvam zajtrajška a odpovedať na nádeje národov. Ide najmä o hľadanie správnej rovnováhy medzi ekonomickou úspešnosťou a sociálnymi potrebami, ochranou prostredia a najmä neodmysliteľnou a nevyhnutnou podporou ľudskeho života, od počatia až po prirodzenú smrť a rodiny založenej na manželstve medzi mužom a ženou.“

Svätý Otec dodal, že má veľký rešpekt k činnosti európskych inštitúcií a zaželel si, aby svojou prácou vyjadrovali poctu Európe, ktorá je viac ako iba kontinentom – je duchovným domovom. -sg-

Benedikt XVI. vymenoval členov Kongregácie pre biskupov

Vatikán (17. októbra, RV) – Benedikt XVI. dnes vymenoval členov Kongregácie pre biskupov. Stali sa nimi kardinál Antonio Canizares Llovera, prefekt Kongregácie pre Boží kult a disciplínu sviatostí a Mons. Raymond Leo Burke, emeritný arcibiskup Saint Louis a prefekt Najvyššieho tribunálu Apoštolskej signatúry.

Svätý Otec vymenoval člena Pápežskej rady pre apoštolát zdravotníkov, ktorým sa stal Felice Ruffini, M.I. -sg-

Benedikt XVI. sa stretol s monackým kniežat'om Albertom II.

Vatikán (16. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. na osobnej audiencii prijal monacké knieža Alberta II. Následne sa knieža stretlo s vatikánskym štátnym sekretárom kardinálom Tarcisiom Bertonom a so sekretárom pre vzťahy so štátmi Mons. Dominique Mambertim.

Počas vzájomného rozhovoru sa zamerali na aktuálne medzinárodné témy ako celkový rozvoj národov a ochrana prírodných zdrojov, či témy spoločného záujmu, medzi nimi dôležitosť pevného kultúrneho a morálneho formovania mladých generácií a ochrana života v každej jeho fáze.

-sg-

Posolstvo Benedikta XVI. k Svetovému dňu výživy venované organizácii FAO

Vatikán (16. októbra, RV) – Poraziť hlad vo svete, zmeniť životný štýl a odsunúť nabok osobný prospech – to je hlavnou myšlienkou posolstva Benedikta XVI. k Svetovému dňu výživy, určenom Organizácii pre poľnohospodárstvo a výživu OSN – FAO. Témou svetového dňa je „Dosiagnuť potravinovú bezpečnosť v čase krízy“.

Svätý Otec v posolstve uvádza, že základným právom pre jednotlivca aj národy je prístup k potrave a zdôraznil tiež potrebu rozvoja poľnohospodárstva chudobnejších krajín, ako aj potrebu zmeny spôsobu myslenia a štýlu života, pričom na zásah vyzýva aj medzinárodné spoločenstvo. Ďalej sa v posolstve uvádza:

„Skúsenosť nám ukazuje, že technické riešenia, aj keď sú pokrokové, nie sú účinné, ak sa netýkajú človeka, hlavného aktéra, ktorý je vo svojom duchovnom a materiálnom rozmere dôvodom a cieľom každej činnosti. Ak pôjdu osobný prospech a pohodlie bokom, tieto ciele sa budú môcť aj uskutočniť v prospech mužov, žien, detí, rodín a spoločenstiev, ktoré žijú v najchudobnejších oblastiach planéty.“

-sg-

Zástupca Európskej komisie pri Svätej stolici odovzdal Benediktovi XVI. poverovacie listiny

Vatikán (19. októbra, RV) – Benedikt XVI. prijal na osobnej audiencii vedúceho Delegácie Komisie Európskych spoločenstiev pri Svätej stolici, ktorým je Yves Gazzo. Ten mu odovzdal svoje poverovacie listiny.

Svätý Otec prijal tiež apoštolského nuncia v Španiel-

sku a Andorrskom kniežatstve, Mons. Renza Fratiniho, titulárneho arcibiskupa Botriany.

Pri príležitosti ukončenia služby v diplomatickej misii pri Svätej stolici pápež prijal veľvyslanca Turecka, Dogana Akdura a veľvyslanca Ekvádoru Fausta Cordoveza Chiribogu.

-sg-

Havajské deti odovzdali Svätému Otcovi zvláštnu mozaiku

Vatikán (16. októbra, RV) - 50 tisíc kamienkov a 18 mesiacov na poskladanie mozaiky zobrazujúcej sv. Damiána de Veuster, kanonizovaného minulú nedeľu - to je dar Benediktovi XVI., ktorý dostal počas stredajšej generálnej audiencie. Toto dielo pochádza z myšlienky havajskej umelkyne Peggy Chunovej, ktorá chcela vzdať poctu apoštolovi malomocných na ostrove Molokaj.

Keďže ako telesne postihnutá dokázala pohybovať iba očami, musela pre zrealizovanie svojho plánu požiadať o pomoc. Obrátila sa na 142 detí zo školy Najsvätejšej Trojice v Honolulu, ktoré podľa jej pokynov kladli kamienok ku kamienku. Peggy Chunová nemohla dar odovzdať Svätému Otcovi osobne, pretože v novembri minulého roku zomrela. A tak deti, spoluautori mozaiky, pomohli zrealizovať jej sen.

-jak-

V Ríme sa diskutovalo o Motu proprio „Summorum Pontificum“

„Veľký dar pre celú Cirkev“ – pod týmto názvom sa v nedeľu v Ríme skončilo stretnutie o Motu proprio pápeža Benedikta XVI. „Summorum Pontificum“. V piatok sa začalo duchovnou konferenciou na tému „Kristus – ideál kňaza“. Účastníci sa zaoberali témami, ako „Posvätnosť a krása liturgie u Svätých Otcov“, „Katolicita v súčasnej Cirkvi“, „Posvätné umenie v službe katolíckej liturgii“, a dotkli sa aj samotného pápežského dokumentu Summorum Pontificum okrem iného aj analýzou jeho významu pre rast rehoľného života. Vyvrcholením stretnutia po nedeľnej eucharistickej slávnosti v Bazilike sv. Petra vo Vatikáne, ktorej predsedal prefekt Najvyššieho tribunálu apoštolskej signatúry Mons. Raymond Leo Burke, bola účasť na modlitbe Anjel Pána Benediktom XVI.

Motu proprio „Summorum pontificum“, v ktorom Svätý Otec stanovil nové normy pre používanie latinského misálu z obdobia pred poslednou liturgickou reformou, vstúpilo do platnosti na sviatok Povýšenia sv. Kríža 14. septembra 2007. Jeho slovenský preklad je k dispozícii aj na internetovej stránke Konferencie biskupov Slovenska www.kbs.sk.

RV, Dana Jacečková

Svätý Otec menoval sekretára Kardinálskeho kolégia

Vatikán (21. októbra, RV) – Svätý Otec menoval sekretára Kardinálskeho kolégia, ktorým sa stal Mons. Manuel Monteiro de Castro, titulárny arcibiskup Beneventa, ktorý je sekretárom Kongregácie pre biskupov. -mf

Cirkev prijme anglikánov, ktorí sa túžia stať katolíkmi

Vatikán (20. októbra, RV) – Svätá stolica pripravuje vydanie apoštolskej konštitúcie, ktorá umožní plné začlenenie do Katolíckej cirkvi skupinám anglikánov, ktorí sa túžia stať katolíkmi. K pripravovanému textu, ktorý hovorí o vytvorení osobitných personálnych ordinariátov pre týchto veriacich, dnes vydala Kongregácia pre náuku viery informatívnu nótu v nasledovnom znení:

„Katolícka cirkev prípravou apoštolskej konštitúcie odpovedá na početné žiadosti predložené Svätej stolici skupinami anglikánskych klerikov a veriacich z rôznych častí sveta, ktorí túžia vstúpiť do plného a viditeľného spoločenstva. V tejto apoštolskej konštitúcii Svätý Otec zaviedol kánonickú štruktúru, ktorá umožní takéto korporatívne zjednotenie prostredníctvom inštitúcie osobných ordinariátov, ktoré umožnia bývalým anglikánskym veriacim vstúpiť do plného spoločenstva s Katolíckou cirkvou, pri súčasnom zachovaní prvkov špecifického duchovného a liturgického dedičstva anglikánov. Podľa znenia apoštolskej konštitúcie dohľad a pastoračné vedenie takýchto skupín bývalých anglikánskych veriacich zabezpečí osobný ordinariát, ktorého ordinár bude zvyčajne menovaný z bývalého anglikánskeho kléru.

Apoštolská konštitúcia, ktorá bude zakrátko publikovaná, predstavuje zmysluplnú a dokonca nevyhnutnú odpoveď na celosvetový jav, tým, že poskytuje jednotný kánonický model pre univerzálnu Cirkev, prispôsobiteľný rozličným miestnym situáciám a rovný pri svojom uplatňovaní voči bývalým anglikánom.

Takýto model predvída možnosť vysviacky bývalých anglikánskych ženatých klerikov za katolíckych kňazov. Historické a ekumenické dôvody nedovoľujú vysviacku ženatých mužov za biskupov ako v Katolíckej cirkvi, tak ani v pravoslávnych cirkvách. Preto konštitúcia vymedzuje, že ordinárom môže byť buď neženatý kňaz alebo neženatý biskup. Seminaristi ordinariátu sa budú pripravovať popri iných katolíckych seminaristoch, aj keď ordinariát bude môcť otvoriť formačný dom za účelom uspokojenia osobitných potrieb formácie v anglikánskej tradícii. Takýmto spôsobom chce apoštolská konštitúcia vytvoriť rovnováhu medzi záujmom na jednej strane

zachovať vzácne anglikánske liturgické a duchovné dedičstvo a na druhej strane obavou, že by sa tieto skupiny a ich klérus včlenil do Katolíckej cirkvi.“

Nóta ďalej cituje kardinála Williama Levadu, prefekta Kongregácie pre náuku viery, ktorý stojí za prípravou tohto opatrenia: „Touto ponukou má Cirkev v úmysle odpovedať na oprávnené túžby týchto anglikánskych skupín po plnej a viditeľnej jednote s Rímskym biskupom, nástupcom Petra.“ Osobné ordinariáty budú ustanovené podľa potreby, po predchádzajúcej konzultácii s miestnymi biskupskými konferenciami a ich štruktúry budú v určitom zmysle podobné štruktúram vojenských ordinariátov. Kardinál Levada ďalej vysvetľuje: „Anglikáni, ktorí vstúpili do kontaktu so Svätou stolicou, jasne vyjadrili svoju túžbu po plnej a viditeľnej jednote v jednej, svätej, katolíckej a apoštolskej Cirkvi. Zároveň nám hovorili o význame, aký majú pre ich život viery anglikánske tradície, čo sa týka spirituality a kultu.“ -jb-

Pripomíname si Svetový deň boja proti chudobe

Vatikán (17. októbra, RV) – 17. októbra si pripomíname „Svetový deň boja proti chudobe“, ktorý v roku 1992 rezolúciou vyhlásila OSN na podnet francúzskeho pátra Josepha Wresinskeho (1917 - 1988), zakladateľa hnutia s názvom „Pomoc všetkým v núdzi“ (ATD). Hnutie malo slúžiť na pomoc ľuďom odsunutým na okraj spoločnosti či bezdomovcom z parížskych predmestí.

O tomto dni sa minulú nedeľu zmienil aj Svätý Otec po modlitbe Anjel Pána. Dnešný deň je tiež spomienkou na manifestáciu asi 100-tisíc aktivistov za ľudské práva, ktorá sa konala v roku 1987 v Paríži za účasti spomínaného pátra Wresinskeho. Na Námestí slobody v Paríži pripomína túto udalosť aj pamätná tabuľa, ktorá je venovaná obetiam chudoby. Presne na tomto mieste stál počas Svetových dní mládeže pred dvanástimi rokmi aj pápež Ján Pavol II. Tento pamätný deň si dnes v Ríme pripomenú slávnostným stretnutím popoludní o 16.00 hod. pred Lateránskou bazilikou pri pamätnej tabuli, ktorá je napodobeninou tej pôvodnej z Paríža a po ňom svätou omšou v bazilike.

V rámci 20. výročia podpísania Dohovoru OSN o právach dieťaťa tiež Francúzske veľvyslanectvo v Ríme usporiadalo diskusiu za okrúhlym stolom s názvom „Práva dieťaťa, kameň uholný v boji proti chudobe“. Otvoril ju veľvyslanec Francúzska Jean-Marc de la Sablière za prítomnosti jezuitskeho pátra Marca Leclerca, postulátora kauzy blahorečenia pátra Wresinskeho a Francesca Aureliho, z organizácie „Save the Children“. -mf

Zasadnutie Biskupskej synody pre Afriku pokračovalo v menších krúžkoch

Vatikán (16. októbra, RV) – Zasadnutie africkej synody sa zaoberá záverečnými návrhmi. V piatok pokračovalo zasadnutím v tzv. menších krúžkoch. Rozličné návrhy budú večer odovzdané generálnemu sekretariátu synody, ktorý ich následne upraví a zosumarizuje. Záverečný dokument bude teda predložený na hlasovanie v pléne. Medzi najdôležitejšie návrhy, ktoré doteraz odzneli zaradili synodálni otcovia zrušenie zahraničného dlhu Afriky. Jeho zrušenie už podľa nich nie je prejavom charity, ale spravodlivosťou – ako to povedal emeritný arcibiskup Abidjanu, kardinál Bernard Agré.

Pri príležitosti biskupskej synody pre Afriku venuje mesto Rím 19. október tomuto kontinentu. V pondelok predpoludním sa uskutoční medzinárodné stretnutie venované spolupráci v Afrike a večer bude program pokračovať hudobným večerom africkej kultúry. Program je pod záštitou mesta Rím v spolupráci s generálnym sekretariátom synody, Vatikánskym rozhlasom, Komunitou sv. Egidia a národnou organizáciou pre pastoráciu mládeže Hope.

-sg-

Synoda o Afrike pokračovala vo štvrtok diskusiami v krúžkoch

Vatikán (16. októbra, RV) - Aby sa Afričania stali hlavnými protagonistami svojho vlastného osudu – aj takéto výzvy odzneli na včerajšom zasadnutí biskupskej synody pre Afriku, ktoré popoludní pokračovalo takzvanými malými diskusnými krúžkami. Spomínali sa témy, o ktorých sa na synode hovorilo v uplynulých dňoch, pričom prítomní vyzdvihli pozitívne ohlasy, aj keď – ako sa zhodli – o niektorých témach by sa dalo hovoriť aj dlhšie: témy ako potreba ochrany životného prostredia, africké tradície ako základ procesu zmierenia a pod.

Synodálni otcovia ďalej hovorili o potrebe väčšieho priestoru témam o migrácii, o úlohe Cirkvi pri ochrane ľudských práv a dôstojnosti človeka. Vyzdvihli tiež potrebu upevnenia vzťahov medzi miestnymi cirkvami a univerzálnou Cirkvou. Za dôležitú podčiarkli tiež úlohu masmédií v cirkevnej komunikácii a tiež pri formovaní národa. Masmédiá – ako sa zhodli – by mali prispieť k šíreniu zdravých hodnôt najmä v súvislosti so životom v rodine.

Okrem toho prítomní spoločne žiadali rozhodné činy proti obchodovaniu so zbraňami a drogami, ako dôležitý tiež označili plán zameraný proti pandémie Aids. V neposlednom rade tiež vyzdvihli podporu

škôl a katolíckych univerzít a navrhli tiež ustanovenie Eucharistického kontinentálneho kongresu, teda stretnutie spoločnej modlitby za krajinu, tak poznačenú konfliktami a násilím.

-sg-

Na Biskupskej synode pre Afriku predstavili návrh záverečného posolstva

Vatikán (17. októbra, RV) – Za účasti pápeža Benedikta XVI. v sobotu predpoludním pokračovalo zasadnutie Biskupskej synody pre Afriku 16. generálnou kongregáciou. Na záver druhého týždňa zasadnutia bolo na programe predstavenie záverečného posolstva synody. Tento dokument bude následne zosumarizovaný a na budúci piatok oficiálne predstavený. Synodálni otcovia definovali posolstvo ako plné nádeje, ktorá zasahuje srdce a ktoré bude obživou viery mnohých Afričanov. Dnes ho na zasadnutí čítali v štyroch rozličných jazykoch: po anglicky, po taliansky, po francúzsky a po portugalsky.

Posolstvo sa zaoberá témami ako chudoba - veľká prekážka pokoja, pandémie aidsu – ekumenický dialóg ako aj dialóg medzi náboženstvami, ktoré je potrebné pestovať, pretože jednota je prameňom veľkej sily. V závere synodálni otcovia povzbudzujú Afriku, aby si nezúfala, pretože kontinent je bohatý na Božie požehnanie a tiež podotýkajú, že osud krajiny je v rukách samotných Afričanov a že predovšetkým od nich závisí aj rozvoj kontinentu.

-sg-

Benedikt XVI.: Hudba sa môže stať modlitbou

Pútavý historicko-umelecký zážitok, ktorý nám opäť umožnil zakúsiť krásu hudby, duchovnej a teda univerzálnej reči, ktorá sa môže stať modlitbou – takto opísal pápež Benedikt XVI. dojem z koncertu Medzinárodnej klavírnej akadémie z Imoly pri príležitosti 20. výročia jej založenia, na ktorom sa spolu so synodálnymi otcami zúčastnil v sobotu večer. Účinkujúci previedli prítomných dejinami klavíra od počiatkov, až po najkrajšie stránky klavírnej tvorby Johanna Sebastiana Bacha a Ferenza Liszta. Búrliový potlesk si svojim vystúpením vyslúžil mladá čínska umelkyňa Jin Ju, ktorá na záver ponúkla Svätému Otcovi špeciálny prídavok v podobe tónov od jeho obľúbeného skladateľa Bacha. **RV, Dana Jacečková**

Synoda v záverečnej fáze (17): zoznam 54 návrhov, list trpiacim cirkvám

Vatikán (20. októbra, RV) - Na Synode biskupov pre Afriku pod vedením kardinála Arinzeho predstavili zjednotený zoznam návrhov (Elenchus Unicus Propositionum), o ktorom sa bude v ďalších dňoch ďalej diskutovať v pracovných skupinách, aby sa nakoniec v predvečer ukončenia synody, teda v sobotu 24. októbra o každom jednotlivom návrhu hlasovalo (placet – non placet). Návrhy majú slúžiť Svätému Otcovi pre prípravu posynodálneho dokumentu.

Trojčlenná komisia pracovala na zozname návrhov od soboty a súhrnne prepracovala pôvodných 282 návrhov na počet 54. Jej členmi boli generálny relátor kard. Turkson z Ghany a dvaja špeciálni sekretári: Mons. Franklin z Angoly a Mons. Djitangar z Čadu.

Na úvod dopoludňajšej 17. generálnej kongregácie generálny sekretár Synody Mons. Nikola Eterović prečítal list, adresovaný predsedom biskupských konferencií Sudánu, Ugandy, Čadu, Konžskej demokratickej republiky a Stredoafrickej republiky:

„My, synodálni otcovia, zidení na druhej biskupskej synode pre Afriku, sme s hlbokým zármutkom zobrali na vedomie, že v diecézach regiónu Veľkých Jazier pretrvávajú bojové akcie, ktoré sú zdrojom deštrukcie, násillia a smrti nevinného obyvateľstva. Pre záchranu vlastného života státisíce osôb boli donútené opustiť domov a uchýliť sa do susedných krajín v extrémne neistých podmienkach. Potom nechýbajú znepokojujúce fenomény detských vojakov, sirôt, vojnových invalidov a osôb s veľkými problémami telesného a duševného zdravia. Zoči-voči takej dramatickej situácii, my, synodálni otcovia, zjednotení so Svätým otcom, vyjadrujeme čo najživšiu bratskú jednotu s biskupmi diecéz znášajúcich toľkú neľudskosť a utrpenie nevinného obyvateľstva. Súčasne sa obraciame na všetky strany s naliehavou prosbou, aby reč zbrani bola nahradená dialógom a mierovým rokovaním. Dialógom, so vzájomným rešpektovaním sa a v pokoji možno vyriešiť všetky problémy. Vojna naopak všetko komplikuje a zvlášť robí z bratov úhlavných nepriateľov.

Posilnení Duchom Svätým, Duchom vzkrieseného Krista, my, synodálni otcovia zdôrazňujeme posvätnú hodnotu každého ľudského života. Príkaz „Nezabiješ“ nepatrí len do Dekalógu, zjavenie Boha, zhrnuté v Biblii je totiž zákon zapísaný do srdca každého človeka, ktorý prichádza na tento svet. Nie je dovolené zabíjať nevinných pre nejaké sociálne, politické, etnické, rasové či náboženské dôvody. Krv nevinných volá o pomstu pred Bohom, ktorý skôr či neskôr musí súdiť tých, ktorí si poškvrnili ruky krvou Božích vyvolených.

Uvažujúc o zmierení, spravodlivosti a pokoji, úpenlivo prosíme - na príhovor všetkých tých svätých, ktorí sa narodili v Afrike - o dar pokoja. Aby bola nastolená spravodlivosť tam, kde je hrubo porušovaná a aby srdcia

boli otvorené pre milosť zmierenia s Bohom už v blízkej budúcnosti. Nielen v oblasti Veľkých Jazier, ale v celej Afrike. Zverujeme naše obety a úpenlivé volanie pod ochranu Preblahoslavenej Panny Márie, Panej Afriky a Matky všetkých trpiacich.“

Predsedaajúci delegáti a generálny sekretár

Ďalej dostali priestor audítori, ktorí predniesli v pléne svoje príspevky. Pápežská rada pre apoštolát zdravotníkov venovala účastníkom synody symbolický dar, zdravotnícku súpravu prvej pomoci na znak záujmu o chorých a trpiacich v afrických diecézach, do ktorých sa biskupi čoskoro vrátia.

Na generálnej kongregácii sa tiež Svätý Otec počas dňa stretol s niekoľkými pracovnými skupinami.

-jb-

Nový blahoslavený: kardinál Sancha y Hervás, arcibiskup Toleda

Španielsko (19. októbra, RV) – V španielskom Toledu v nedeľu 18. októbra oslavovali vyhlásenie nového blahoslaveného kardinála Ciriaca Maria Sancha y Hervás (1833-1909), ktorý bol arcibiskupom Toleda a jeho pôsobenie zahŕňalo aj Kubu. Svoj život obetoval starostlivosti o tých, čo treli núdzu. Dosvedčuje to nápis na jeho hrobe: „Zapálený vrúcnou láskou sa stal všetkým pre všetkých. Žil chudobne a zomrel v úplnej chudobe“. Obrad blahorečenia viedol arcibiskup Angelo Amato, prefekt Kongregácie pre kauzy svätých.

-jb-

Vatikánske vydavateľstvo na veľtrhu vo Frankfurte

Nemecko (16. októbra, RV) - Od 14. októbra do nedele 18. októbra sa v nemeckom Frankfurte koná každoročný knižný veľtrh. Zúčastňujú sa na ňom malí i veľkí knižní vydavatelia a nechýba ani Vatikánske vydavateľstvo Libreria Editrice Vaticana, ktoré okrem prezentovania noviniek dáva priestor aj publikáciám z Vatikánskych múzeí a Vatikánskej apoštolskej knižnice. Prevalu majú publikácie Benedikta XVI. v rôznych väzbách a na dnes je naplánovaná diskusia venovaná pápežovej literárnej tvorbe na svetovom knižnom trhu. Medzi inými dielami, ktoré na veľtrhu prezentuje vatikánske vydavateľstvo je aj kniha bývalého vatikánskeho štátneho sekretára kardinála Angela Sodana s titulom „Pre novú Európu“, ktorú napísal pri príležitosti 20. výročia pádu Berlínskeho múru.

-jak-

Posolstvo Sociálnej subkomisie KBS k Svetovému dňu boja proti chudobe

Košice (7.októbra.2009) - „Vyslovením pojmu „chudoba“ sa napriek ekonomickej kríze pohľady väčšiny ľudí vyspelých krajín upriamujú na vzdialené horizonty Ázie, Afriky, Latinskej Ameriky, či iné väčšie či menšie enklávy uprostred rozvinutého sveta. Sú to oblasti, ktoré vyžadujú systematickú pomoc a ochranu vyspelých a silných. Chudoba sa nám však ukazuje priamo pod našimi nohami, na chodníkoch našich miest, na lavičkách staníc a parkov, v Rómskych osadách, v domovoch sociálnych služieb, v geriatrických centrách, ale aj v nevykúrených príbytkoch postarších domov alebo bytov na okraji či v centre našich miest a dedín. Žijú tu ľudia - hladní nie vždy len po jedle, ale aj po ľudskej všímavosti, pozornosti, láske. Skloňme zrak, vnímajme realitu!

Na prahu Európskeho roka boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu chceme vyzvať všetkých bratov a sestry vo viere a všetkých ľudí dobrej vôle k riešeniu otázok spojených s chudobou. Je vecou samospráv prejavovať ľudský záujem o situáciu starých a osamotených, prejavovať ochotu riešiť aspoň sezónne otázky zlepšovania infraštruktúry, kultúry okolia a kultúry života, podporu osobnej zodpovednosti a záujmu a podporu realizácie vlastnej užitočnosti a kultúrnej, umeleckej či remeselnej rôznosti. Takéto aktivity sa dajú vykonávať aj nad limit pridelených, aj všetkých možných finančných zdrojov, ktoré sú obciam dostupné. Nesmie uniknúť pohľad politikov na rôznych stupňoch zastupiteľského úradu, aby zodpovedne plnili vôľu nás voličov a aby svoje rozhodnutia obracali k tvorbe spoločného dobra a prioritnej ochrane najslabších. Je urážkou núdznych a každého človeka, ak sa v politike prejavuje klientelizmus a nehospodárne sa narába s každým druhom zdroja financií, prioritne však s tými, ktoré prerozdeľuje vláda alebo sa vytvárajú na základe jej iniciatív a aktivít.

Je výrazom pravej služby blížnemu, ak podnikateľské subjekty budujú renomé svojich firiem a kredit svojich značiek na zodpovednej ochrane pracujúcich, na správnej motivácii a spravodlivom odmeňovaní zamestnancov, na podpore najslabších, primeranej službe zákazníkovi, ako aj spoločnosti ako celku. Ak ekonomická kríza nie je priamym dôsledkom straty etických zábran v tvorbe zisku, iste je napomenutím k primeranejšej motivácii podnikateľských a manažérskych postupov a povahe ich cieľov. Je vecou nás všetkých, celej občianskej spoločnosti, aby sme prejavovali záujem o spoločenské otázky. Je správne, ak v prípade zlyhania jednotlivca či organizácie, vykonávajúcich služby vo verejnom záujme, vyžadujeme primeranú nápravu a odstránenie zla. Naš záujem o riešenie spoločenských otázok však nesmú nahrádzať iniciatívy spoločensky vyhotorených skupín a ich partikulárne záujmy.

Naše posolstvo sa týka práve Vás, ktorí ste z rôznych príčin v núdzi, v chudobe a kríze. Nečinnosť a letargia

zväčšuje závislosť a ničí ľudskú dôstojnosť. Hľadajte a prejavujte ochotu riešiť svoje problémy. Navštevujte pracovníkov katolíckej charity, oslovte svoje obce a rozličné sociálne inštitúcie, aby vám pomáhali orientovať sa v problémoch. Vám, ktorí ste chudobní a biedni pre príslušnosť k minoritným skupinám, predovšetkým Rómom, je potrebné prejavovať uznanie a úctu za to, že nezneužívate svoju biedu pre násilné formy riešenia svojho stavu. Je chvályhodné, ak komunikujete so svojimi obcami, ak vyhľadáвате pomoc poverencov a kompetentných v oblasti sociálnych služieb a politiky. Je dôležité a krásne, ak si uvedomujete, že máte primerané hodnoty ducha, svojskej kultúry, umenia, ako aj primeranej remeselnej šikovnosti, ktorá vám môže pomáhať vytvárať isté produkty svojej tvorivosti a tak vylepšovať svoje postavenie. Buďte hrdými nositeľmi svojho kultúrneho odkazu.

Celá história ľudstva ukazuje, že chudoba vždy existovala, ale nikdy v histórii ľudstva nebolo toľko zdrojov k dispozícii, z ktorých je možné chudobným pomáhať. Preto nezabúdajme na tých, ktorí sú v našej blízkosti a ktorým dokážeme pomôcť už len primeranou všímavosťou k ich problémom, podporou dobrých snáh a projektov, šírením pozitívnej verejnej mienky, ale aj aktívnym úkonom podpory a solidárnych príspevkov. Nezabúdajme ani na potreby vzdialených etník a kultúr, ktoré potrebujú našu štedrosť a pomoc.

Chudoba obmedzuje človeku prístup ku vzdelaniu, k lekárskej starostlivosti, bráni mu viesť zdravý život, rozvíjať vlastné talenty, byť užitočným spoločnosti.

Chudoba nie je len socio-ekonomický problém. Je to aj problém nedostatku pozitívnej ľudskosti a duševného cítenia. Nezaradíme sa teda aj my medzi tých chudobných, ktorí nie sú schopní prijať zodpovednosť za vlastnú slobodu vo vzťahu k ľudskej rodine bratov a sestier.

**Mons. Peter Rusnák, predseda sociálnej subkomisie
Teologickej komisie KBS**

Konferencia „Rodina v službe rodinám“

17. októbra sa v aule Kňazského seminára sv. Gorazda v Nitre uskutočnila medzinárodná konferencia na tému „Rodina v službe rodinám“. Usporiadalo ju Hnutie kresťanských rodín na Slovensku pri príležitosti 40. výročia svojho založenia a 25. výročia vydávania časopisu RoS-Família. Program sa začal svätou omšou v kaplnke Kňazského seminára, ktorej hlavným celebrantom bol bratislavský arcibiskup-metropolita Mons. Stanislav Zvolenský. Medzi prednášajúcimi nechýbali predseda KBS Mons. František Tondra, predseda Rady pre rodinu pri KBS Mons. Milan Chatur, nitriansky diecézny biskup Mons. Viliam Judák, či europoslanci Anna Záborská a Miroslav Mikolášik.

Dana Jacečková

Učenie Katolíckej cirkvi ohľadom trestu smrti

Na základe záujmu novinárov a verejnej mienky prinášame text ohľadom učenia Katolíckej cirkvi a jej postoja k trestu smrti.

Postoj Katolíckej cirkvi ohľadom trestu smrti na základe učenia Katechizmu Katolíckej cirkvi a encykliky Jána Pavla II. *Evanjelium života /Evanangelium vitae* 1995/.

Tak v Cirkvi, ako aj v civilnej spoločnosti sa stále všeobecnejšie hlása požiadavka trest smrti čo najviac obmedziť, alebo ho úplne zrušiť. Trest, uložený zo strany spoločnosti, má predovšetkým za cieľ „napraviť neporiadok spôsobený vinou“. Je zrejme, že na dosiahnutie všetkých týchto cieľov treba dôkladne zvážiť a zhodnotiť uloženie a kvalitu trestu; nemá sa pritom siahť k najvyššiemu trestu, čiže poprave páchatel'a, okrem prípadov absolútnej nutnosti, to jest, keď niet iných spôsobov ochrany spoločnosti. Dnes však vďaka lepšej organizácii nápravných zariadení takéto prípady sú veľmi zriedkavé a možno sa už vôbec nevyskytujú.

V každom prípade zostáva v platnosti zásada, ktorú predložil nový Katechizmus Katolíckej Cirkvi:

“Za predpokladu, že sa plne zistila totožnosť a zodpovednosť vinníka, tradičné učenie Cirkvi nevyklučuje použitie trestu smrti, ak by bol jedinou možnou cestou na účinnú obranu ľudských životov pred nespravodlivým útočníkom.

Ak však na obranu a na ochranu bezpečnosti osôb pred útočníkom stačia nekrvavé prostriedky, verejná moc má použiť iba tie, lebo lepšie zodpovedajú konkrétnym podmienkam spoločného dobra a väčšmi sa zhodujú s dôstojnosťou ľudskej osoby.

Dnes, keď už štát má k dispozícii možnosti účinne potlačiť zločin tak, že zneškodní páchatel'a a pritom mu definitívne neodníme možnosť vykúpiť sa, prípady, v ktorých je absolútne nevyhnutné usmrtiť vinníka, „sú už veľmi zriedkavé, ak sa ešte vôbec skutočne vyskytujú“.

TK KBS

Zasadala Rada KBS pre rodinu

Zasadanie Rady KBS pre rodinu sa uskutočnilo 16. októbra 2009 v Diecéznom pastoračnom centre v Nitre pod vedením predsedu rady, Mons. Milana Chautura.

Členovia rady, kňazi a laici zo všetkých diecéz, po spoločnej modlitbe a zamyslení o kresťanskej rodine od sv. Jána Vianneya, ktoré predniesol Mgr. Peter Beňo, sa venovali téme *Zdravá rodina – hodnota pre spoločnosť*, ktorú prednáškou otvoril Ing. Pavol Hric. V diskusii k téme odznali konkrétne podnety pre spoluprácu Cirkvi a verejnej správy v oblasti podpory rodín a to nie-

len v krízových situáciách, ale najmä v programoch pre jej zdravý rozvoj a upevňovanie. Spájanie síl na úrovni miestnej samosprávy a farnosti sa ukázalo, ako málo využité, pritom možné a pre upevnenie zdravých rodín dôležité.

Stretnutie rady pokračovalo informáciou o priebehu pilotných Kurzov prípravy na manželstvo v jednotlivých diecézach a o rozbehnutí ďalšieho projektu Pastoračného plánu KBS pre rodinu s názvom *Sára – odbremeňovacie služby rodinám*. ThLic. Marek Iskra predstavil prítomným smernice o formácii seminaristov v oblasti otázok manželstva a rodiny, ktorý vyžaduje nutnosť prehĺbenia formácie budúcich kňazov v tejto oblasti, aby pastorácia rodín napĺňala svoje poslanie v službe rodinám v súčasnom svete.

ThLic. Roman Seko navrhol formu pokračovania Biblickej internetovej súťaže pre rodiny, ďalej odznali podnety z kongresov a konferencií o rodine, ktoré sa konali v Amsterdame, Varšave a v Banskej Bystrici a aktuálne informácie o aktivitách pre rodiny v diecézach.

Internetová stránka Rady KBS pre rodinu: www.rodina.kbs.sk

Viera Václavová

Pre vojenských letcov z Prešova zriadil ordinár vojenskú farnosť

V Prešove nemá vojenskú farnosť len pozemné vojsko, ale už aj letectvo. Ordinár OS a OZ SR Mons. František Rábek erigoval 25. septembra 2009 novú vojenskú farnosť blahoslavenej Zdenky Šelingovej pri Vrtulníkovom krídle, predtým leteckej základni v Prešove. Zároveň vymenoval miestneho vojenského kaplána npor. Mgr. Petra Dzijaka za jej farára. Svätú omšu celebraval ordinár OS a OZ SR v útvarovej kaplnke zasvätenej sestre Zdenke s miestnym vojenským kaplánom Dzijakom a generálnym vikárom plk. Mons. Františkom Počurkom aj za účasti príslušníkov a zamestnancov letiska.

Na úvod bohoslužby prečítal generálny vikár ordinariátu dekréty o zriadení farnosti a menovaní kaplána, ktorý obnovil svoje kňazské sľuby a zložil prísahu. Súčasťou bohoslužby bolo aj požehnanie nového bohostánku. Na záver slávnosti sa prítomným prihovril aj nový správca vojenskej farnosti npor. Dzijak a poďakoval ordinárovi, veleniu leteckého krídla a samotným veriacim za podporu, pomoc a vytvorenie podmienok na duchovnú službu. Po sv. omši sa stretol ordinár s profesionálnymi vojakmi a zamestnancami a navštívil veliteľ'a útvaru plk. gšt. Miroslava Korbu, ktorý vyjadril svoju spokojnosť, ocenil spoluprácu s vojenským kaplánom a prejavil mu všestrannú pomoc a podporu. Zriadenie v poradí už 35. personálnej farnosti Ordinariátu OS a OZ SR je svedectvom neustále sa rozvíjajúceho živého spoločenstva Cirkvi aj v prostredí ozbrojených zborov vďaka každodennej prítomnosti vojenského kaplána.

Tibor Ujľacký

Požehnanie kaplnky na futbalovom štadióne v Žiline

V nedeľu 18. októbra pred zápasom Corgoň ligy medzi MŠK Žilina a Slovanom Bratislava požehnal žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis novú kaplnku sv. Krištofa na futbalovom štadióne MŠK v Žiline. Stala sa tak prvou meditačnou kaplnkou bez trvalého prechovávaného Eucharistie na Slovensku, ktorá bude slúžiť ako duchovné zázemie pre športovcov a zamestnancov klubu, ale aj pre širokú verejnosť. Biskup predstavil sv. Krištofa ako patróna cestujúcich, pútnikov a športovcov, ktorý je nosičom Krista. Poprial futbalovému klubu, aby aj oni vniesli Krista a jeho hodnoty do prostredia športu.

Dominanta štadióna vyrástla medzi južnou a východnou tribúnou a zástupcovia klubu dúfajú, že aj takýmto spôsobom sa skultúrne futbalové prostredie na slovenských štadiónoch a v slovenskej lige. Žilinčania napokon zápas vyhrali 2:0 a zaistili si prvé miesto v tabuľke.

Peter Holbička

Diecézne centrum a sídlo biskupa v Žiline

Základný kameň a stavenisko Diecézneho centra a sídla biskupa v Žiline požehnal vo štvrtok 15. októbra žilinský diecézny biskup Mons. Tomáš Galis na pozemku bývalej kláštornej záhrady a nového trhoviska. Stavebný úrad mesta Žilina vydal stavebné povolenie 29. septembra a za generálneho dodávateľa projekčných prác, inžinierskej činnosti a následnej realizácie stavebných prác bola vybraná spoločnosť NOVOSEDLÍK GROUP Nitra. Predpokladaná doba výstavby je 18 mesiacov v plánovanom rozpočte do 4 miliónov eur. Na jar 2011 by mala začať slúžiť pre Žilinskú diecézu nová polyfunkčná budova, v ktorej bude biskupský úrad so všetkými jeho oddeleniami a ďalšie sekcie potrebné pre život diecézy a jej obyvateľov.

Peter Holbička

Konferencia vyšších predstavených ženských reholí má novú predsedníčku

Na jesennom zasadnutí Konferencie vyšších predstavených ženských reholí Slovenska (KVPŽR) účastníčky zvolili novú predsedníčku. Stala sa ňou sr. Justína Kostúrová, OP, generálna predstavená Kongregácie sestier dominikánok bl. Imeldy.

Zasadnutie sa konalo 17. októbra v Smižanoch, v dome otcov pallotínov. Okrem volieb sa členky konferencie venovali zhodnoteniu aktivít jednotlivých komisií pracujúcich v rámci konferencie za obdobie 2006-2009. Bývalá predsedníčka KVPŽR sr. Daniela Bezedová, provinciálna predstavená Kongregácie Dcér Božskej lásky, podala správu o činnosti konferencie za uplynulé tri roky a uviedla aj víziu do budúcnosti.

Okrem predsedníčky konferencia zvolila aj svoju podpredsedníčku, ktorou sa stala sr. Júlia Milčová CJ, provinciálna predstavená Congregatio Jesu. Zároveň sa stala predsedníčkou teologicko-spirituálnej komisie. Voľby facilitoval páter Fidel Marko Pagáč, provinciálny predstavený Rádu menších bratov kapucínov.

Prebehli aj voľby do ďalších komisií:

- Sr. Gerarda Farská, generálna predstavená Kongregácie Dcér sv. Františka Assiského, bola zvolená za predsedníčku právno-ekonomickej komisie.

- Sr. Benjamína Novotná, provinciálna predstavená Kongregácie Milosrdných sestier sv. Kríža, bola zvolená za predsedníčku cirkevno-sociálnej komisie.

- Sr. Noemi Ondreková, provinciálna predstavená Školských sestier de Notre Dame, bola zvolená za predsedníčku komisie pre výchovu a školy.

Nová rada KVPŽR bude vykonávať svoju činnosť animácie a vedenia KVPŽR na Slovensku počas nasledujúcich troch rokov. Záverečným bodom stretnutia bolo personálne obsadenie jednotlivých komisií sestrami, ktoré navrhli provinciálne predstavené z radov svojich sestier.

s. Iveta Sojková

Stretnutie Konferencie sekulárnych inštitútov Slovenska

V dňoch 16. - 17. 10. 2009 sa uskutočnilo v Bratislave stretnutie vyšších moderátorov sekulárnych inštitútov na Slovensku. Na prvú časť rokovania prijal pozvanie otec arcibiskup Zvolenský, ktorý bol informovaný o jednotlivých sekulárnych inštitútoch, ktoré pôsobia na území Slovenska, o ich poslaní, taktiež o stave zriadenia Konferencie sekulárnych inštitútov Slovenska. Zúčastnení spoločne hľadali spôsoby, ako túto formu Bohu zasväteného života viac priblížiť v Cirkvi u nás.

V druhej časti pracovného programu odzneli informácie z Medzinárodného kongresu sekulárnych inštitútov v Mexiku, z misie v Burundi a informácie zo života členov sekulárnych inštitútov. Informácie o jednotlivých sekulárnych inštitútoch je možné získať z informačného bulletinu Sekulárne inštitúty na Slovensku, ktorý bol práve vydaný.

Pavol Benko

Univerzity majú zodpovednosť za formovanie myslí a srdc mladých ľudí

Viac ako 250 vysokoškolákov, predstavitelia vedenia univerzity, pedagógovia, kňazi a diecézny biskup Mons. Tomáš Galis spoločne začali nový akademický rok 2009/2010 slávnostným Veni Sancte 14. októbra 2009 v Kostole Sedembolestnej Panny Márie v Žiline na Vlčincoch.

Biskup Galis povzbudil všetkých prítomných, aby nepodliehali falošným hodnotám dnešnej doby, pretože to by znamenalo, že odpadnú od evanjelia. Na prvom mieste musí byť spravodlivosť a láska k Bohu. Cítoval Benedikta XVI., ktorý hovorí, že sloboda ako taká je určená na hľadanie pravdy a je princípom kresťanstva. „Univerzity majú zodpovednosť za formovanie myslí a srdc mladých ľudí,“ vyzdvihol v príhovore biskup.

Na záver sa prítomným prihovoril prorektor Žilinskej univerzity prof. Ing. Michal Pokorný, PhD. a priblížil dôležité výzvy univerzity v novom akademickom roku.

Podľa vyjadrení študentov: „je podstatné takto začať nový akademický rok, ak ho nezačneme s Pánom, začali by sme bez toho najdôležitejšieho.“ Po slávnosti boli všetci prítomní pozvaní na slávnostnú recepciu.

Peter Holbička

Užívajme počítač po štyridsiatke

Minulý týždeň sa v priestoroch multimediálnej miestnosti začal úvodným stretnutím ďalší z projektov Cirkevného gymnázia sv. Jána Krstiteľa v Trebišove pod názvom 40UP Užívajme počítač po štyridsiatke, ktorý je realizovaný v spolupráci s P-MAT, n.o. Bratislava. Jeho cieľom je naučiť našich seniorov využívať počítač nielen na písanie textov či tabuliek, ale aj ako efektívny nástroj na vyhľadávanie informácií s využitím internetu, na komunikáciu prostredníctvom e-mailov a na základnú prácu s multimédiami. Vychádzať budú pri tom produkty z najrozšírenejšieho softvérového balíka Microsoft Office.

Prívitatie a úvodné slovo patrilo riaditeľke školy RNDr. Jane Partilovej, na ktorú voľne nadväzovali elektronické a slovné prezentácie jednotlivých školiteľov. V nich oboznámili účastníkov o obsahu a zameraní svojich modulov. Na základe týchto informácií sa jednotlivci mali možnosť zaradiť do skupín (Základy používania počítačov a internetu; Využitelnosť počítačových programov; Život s digitálnymi technológiami), pričom niektorí z nich už absolvovali aj prvé stretnutie v jednej z počítačových učební.

Zvládnutie počítačovej gramotnosti sa postupne každým dňom stáva takmer samozrejmosťou. Je obdivuhodné, že cestu k moderným technológiám si už začínajú

jú hľadať aj tí, ktorí sa s nimi vo svojom detstve nemali šancu stretnúť. Jednotlivým účastníkom, podľa ich slov, nechýba odhodlanie popasovať sa s problémami, ktoré prinášajú všetky začiatky, preto je potrebné zaželať im veľa trpezlivosti, no predovšetkým radosti z postupného objavovania čara práce s IKT technológiami a ich využitia v dennodennom živote.

Marek Čižmár

Lákavé tváre závislosti

Lákavé tváre závislosti - takáto bola nosná téma 11. celoslovenského sympózia Kruciáty oslobodenia človeka, ktoré sa uskutočnilo v dňoch 16. až 18. októbra 2009 v Levoči. Sympóziu začalo v piatok 16. októbra popoludní svätou omšou, ktorú celebroidal spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka, Jozef Heske, celoslovenský moderátor Diakonie oslobodenia Hnutia Svetlo-Život a Pavol Hudák. Ten svoju homíliu zameril na tému dotýkajúcu sa života v čistote, života v pravde, ktoré v živote dnešnej mládeže sa ustupujú do pozadia.

Druhý deň sympózia začal svätou omšou, ktorú celebroidal kustód Lucián Mária Bogucký OFMConv., predstavený rehole minoritov na Slovensku. Pokračoval blokom prednášok v ktorých odborníci z oblasti psychiatrie, pracovníci Liečebného ústavu na Prednej hore, ale aj ľudia z terénu zaoberajúci sa pomocou závislým rozoberali problematiku závislosti, najmä novodobých nelátkových - gambling, závislosť na internete, workoholizmus, shopaholizmus a iných, ktoré zotročujú dušu človeka. prednášky si so záujmom vypočulo vyše 280 účastníkov sympózia. Pozitívom tejto akcie bola aj prítomnosť hostí z Poľska

Štefan Paločko

Ekumenický festival v Stanči

V spolupráci Regionálneho osvetového strediska v Trebišove a Gréckokatolíckeho farského úradu v Stanči sa v nedeľu 18. októbra uskutočnil festival s názvom Piesňou vzdávaj chválu. Stretnutie zborov v Chráme sv. Michala v Stanči bolo prezentáciou duchovných piesní v ekumenickom duchu. Konferencierka podujatia Nikola Mešarová postupne uviedla detské gréckokatolícke zbory zo Stanče a z Trebišova, Skupinu Joel pri reformovanom zbore v Palíne, rímskokatolícky zbor z Nižného Žipova a gréckokatolícky zbor sv. Bazila Veľkého zo Stanče-Úpora. V plnom chráme sa rozozvučali detské i dospelé hlasy vystupujúcich, ktorým záleží na zveladení svojho talentu práve spevom duchovných piesní. Ladné tóny znejúce na oslavu Boha prenikali až do srdc poslucháčov. Vydarené podujatie uzavrel miestny farár o. Dávid Zorvan požehnaním pre všetkých.

Michal Hospodár

Svetlík 2009 - Konferencia pracovníkov s mládežou

V dňoch 16. – 18. októbra 2009 prebiehal vo Svite 7. ročník Konferencie pracovníkov s mládežou SVETLÍK 2009, ktorý organizovala Rada pre mládež a univerzity Konferencie biskupov Slovenska v spolupráci so Združením kresťanských spoločností mládeže. Cieľom konferencie bolo prispieť k formácii mládežníckych pracovníkov, vytvoriť priestor pre ich vzájomné zdieľanie a povzbudenie do ich dôležitej služby.

Host'om a zároveň hlavným rečníkom konferencie bol Anton Paríľák z Koinonie Ján Krstiteľ, ktorý v svojich prednáškach účastníkom konferencie predstavil základy duchovného poradenstva a vnútorného uzdravenia. Konferencia začala v piatok sv. omšou, ktorú celebroval Mons. Tomáš Galis, žilinský diecézny biskup, ktorý je zároveň predsedom Rady KBS pre mládež a univerzity. Počas sobotného popoludnia sa zúčastnili mládežnícki pracovníci zúčastnili štyroch workshopov ktoré boli na témy: Duchovné poradenstvo, Nasadenie a vyhorenie (ako horieť a nevyhorieť), Médiá pre mladých a Svetové dni mládeže.

„Zo Svetlíka si odnášam hlavne nové poznatky o duchovnom poradenstve, ale i povzbudenie z toho, že som stretol mnohých ľudí ktorí majú podobné ciele a zameranie ako ja. Bol som nadšený zo všetkých dobrovoľníkov z diecéznych mládežníckych centier, ktorí sa rozhodli obetovať rok bezplatnej práce v mládežníckych centrách,“ povedal Juraj, účastník konferencie.

Konferencie sa zúčastnilo 70 pracovníkov s mládežou, kňazov, rehoľníkov no prevažne laikov, ktorí sú taktiež zapojení v pastoračnej a evanjelizačnej službe mladým ľuďom. Podujatiu predchádzala dvojďňová duchovná obnova zameraná pre pracovníkov a dobrovoľníkov z diecéznych centier pre mládež a diecéznych komisií. Duchovná obnova sa niesla témou modlitby, rozjímania ako i vzájomnej spolupráce v mládežníckej pastorácii. **Martin Janus**

V Ďapalovciach posvätili nový kostol

V obci Ďapalovce, ktorá patrí do farnosti Holčikovce vo vranovskom dekanáte, posvätili nový kostol zasvätený Nanebovzatiu Panny Márie. Postavili ho

za necelých šesť rokov na mieste starého chrámu pochádzajúceho z 20. rokov 20. storočia. Náklady na jeho výstavbu boli hradené predovšetkým zo zbierok miestnych veriacich, v menšej časti prispeli aj ďalší dobrodincovia a sponzori. Architektonicky sa pod novú stavbu podpísal inžinier Peter Zajac.

O potrebe prestavby starého kostola, ktorého kapacita bola pre obec s takmer 500 veriacimi už nedostatočná, sa začalo hovoriť na začiatku 90-tych rokov minulého storočia. Stavebné úpravy sa začali na jar v roku 2004. Pôvodným zámerom bola prístavba k starému chrámu, no vyskytli sa problémy so statikou, takže sa celý projekt musel prepracovať a nakoniec si veriaci postavili novú sakrálnu stavbu. Interiér priblížil duchovný správca farnosti Holčikovce Marek Džurbala: „Základ je, ako u každého kostola, obetný stôl. Je z prírodného kameňa a skladá sa z dvoch častí. Spodná časť je nahrubo opracovaný kameň, ktorý predstavuje Starý zákon, vrchná časť obetného stola je opracovaná do hladka a znázorňuje Nový zákon. Čiže ide tu o prepojenie Starého a Nového zákona spolu.“

Slávnostnú svätú omšu spojenú s posviackou kostola celebroval košický arcibiskup-metropolita Alojz Tkáč. Ten vo svojom prihovore zdôraznil, aby predovšetkým všetci veriaci boli živými chrámami. Potom je živá nielen daná farnosť, ale aj celá cirkev. Ako ďalej uviedol kňaz Marek Džurbala, obec Ďapalovce má budúcnosť, pretože v nej žije veľa mladých rodín, detí aj mládeže. Na stavbe chrámu sa podieľalo množstvo remeselnícky zručných občanov obce: „Máme aj ľudí, ktorí vytvorili bohostánok, pretože vedia pracovať s kovom.“ Niektoré sochy prevzaté zo starého kostola sú už zreštaurované, ďalšie diela na svoju opravu ešte len čakajú.

Jaroslav Fabián

Skončila sa 43. púť radosti vo Vysokej nad Uhom

V dňoch 16. - 18. októbra sa vo Vysokej nad Uhom konala už 43. púť radosti. Stretnutie mladých nad 15 rokov, ktorí mali možnosť zažiť spoločnosť, naväzovať nové priateľstvá a zakúsiť skutočnú radosť z prítomného Krista, ktorý požehnával celý tento víkend. Uvažovali nad ďalším veršom Pavlovho Hymnu na lásku: „Láska nie je sebecká“. S týmto poslanstvom odchádzalo domov vyše 460 mladých, ktorí putovali do rodiska Anky Kolesárovej, dievčiny, ktorá si čísto tu cenila viac ako život. **Mária Vašková**